

a významnou súčasťou tohto predmetu bola etika, kde odznela prednáška doc. J. Kánskeho na tému *Etika neotomizmu* a doc. T. Münza na tému *Etické názory A. Schweitzera*. Súčasťou prednáškového týždňa boli aj témy všeobecnejšieho charakteru, ktoré upútali pozornosť širšieho okruhu zainteresovanej verejnosti. Odzneli tu prednášky prof. M. Kusého o filozofii Charty 77 a disentu, dr. Š. Šebestu o alternatívnych východiskách spoločenskej zmeny v Česko-Slovensku. O doteraz u nás málo známej oblasti religionistiky zasvätené prednášal dr. J. Komorovský.

Aj keď bol program PGŠ časovo náročný a pre účastníkov namáhavý na pozornosť a sústredenie, mnohé zaujímavé a podnetne prednesené problémy neostali bez odozvy v diskusii, ktorá nasledovala po každej prednáške. Prvé týždenné sústredenie PGŠ prinieslo nové poznatky a skúsenosti pre poslucháčov i organizátorov a veríme, že aj pre širšiu zúčastnenú verejnosť. Nazdávame sa, že aj ďalšie sústredenia by mohli prispieť k rozprúdeniu života vo filozofickej obci.

Zuzana Kiczková

PREDNÁŠKY RAKÚSKYCH FILOZOFOV NA FFUK

V uplynulých dvadsiatich rokoch bola vzdialenosť medzi filozofickými pracoviskami na FFUK a Viedenskej univerzite podstatne väčšia než tých niečo vyše 60 kilometrov geografického stredoeurópskeho priestoru. Aj keď ide o dve najbližšie položené univerzity, prekážky a hranice boli takmer neprekonateľné a oficiálne kontakty najmä vo filozofii takmer nemysliteľné. Zmena spoločenskej a politickej situácie u nás po novembri 1989 priviedla skoro zároveň slovenskú i rakúsku stranu k uvedomeniu si, že sa po dvoch desaťročiach otvoril priestor a možnosť pre nadviazanie kontaktov a spolupráce. Keď sme sa začiatkom februára 1990 obrátili na Inštitút filozofie Viedenskej univerzity, navštívil Katedru filozofie a dejín filozofie FFUK doc. Erwin Waldschütz s konkrétnou ponukou k spolupráci a pozvaním na II. kongres Rakúskej filozofickej spoločnosti. Skupinu učiteľov a študentov filozofie z Bratislavy prijali v prvých marcových dňoch rakúski kolegovia veľmi srdečne a so záujmom. Na oboch stranách zrejme dozrela potreba vzájomného poznania, prekonania dlhoročnej izolácie. Prejavilo sa to v spontánnom nadviazaní kontaktov priamo medzi filozofickými pracoviskami, nečakajúc na zdĺhavé uzatváranie a schvaľovanie dohôd medzi univerzitami. V diskusiách na kongrese sa zrodila myšlienka, podporená úprimným záujmom a nezištnou ochotou viedenských kolegov, usporiadať cyklus prednášok na pôde Katedry filozofie a dejín filozofie FFUK. Po dohode s prednášateľmi našim zámerom bolo orientovať témy prednášok tak, aby oslovili širšie publikum, v prvom rade študentov filozofie, ale aj iných odborov. Prednášateľom z Viedne a aj organizátorom u nás nešlo o to, aby odzneli zásadne nové, úzko odborné poznatky, ale na relatívne známejších problémoch spoznať spôsob myslenia, argumentácie, filozofickú optiku odborníkov, ktorí vyrástli v inom filozofickom, duchovne-kultúrnom prostredí, nachádzať efektívny a produktívny spôsob vzájomnej komunikácie. Tomuto zámeru prispôsobili svoje vystúpenia doc. E. Waldschütz (dve prednášky o filozofii a teológii v stredoveku), prof. H. D. Klein (k teórii sociálnej spravodlivosti), doc. F. M. Wimmer (k proble-

matike chápania a vysvetľovania]. Preplnená prednášková miestnosť a čulá diskusia svedčila o tom, že tieto podujatia v apríli a máji 1990 vzbudili živý záujem, zvedavosť a vyvolali ohlas u študentov, učiteľov, ďalších odborníkov i širšej verejnosti. Po prednáškach pokračovali diskusie s hosťami z Viedne na Katedre filozofie a dejín filozofie FFUK nielen o odborných filozofických problémoch, ale aj o otázkach vysokoškolskej a stredoškolskej výučby filozofie, problematike študijnej literatúry, organizácii a zameraní filozofického výskumu, o možnostiach spolupráce na ďalších spoločenských podujatiach a projektoch. Záujem, ktorý je na oboch stranách, je zárukou toho, že nadviazané prvé kontakty nadobudnú systematickejšiu a aj špecifickejšiu recipročnú podobu spolupráce medzi týmito dvomi univerzitnými filozofickými pracoviskami, ktorú podporuje aj vedenie škôl.

Ladislav Kiczko

FILOZOFICKÉ SYMPÓZIUM O CANETTIHO DIELE MASA A MOC VO VIEDNI

Elias Canetti a filozofia? Nuž, nie je to samozrejماً asociácia. Aby ňou bola, konať sa v dňoch 3. až 6. mája tohto roku vo Viedni sympóziium s medzinárodnou účasťou, ktoré poriadala viedenská *Uránia*. Jeho vedeckým organizátorom bol dr. John Pattillo-Hess. Sympóziium zahájila Dr. Ursula Pasterková, radkyňa mesta Viedne, zastupujúca rezort kultúry, ktorá sa vo svojom prejave zmienila o význame Eliasa Canettiho pre rozvoj kultúry späté s menom tohto mesta a o prítomnosti tohto typicky viedenského jazyka a ambiente v jeho diele. Zhromaždených pozdravil aj riaditeľ *Uránie* Dr. Wilhelm Petrasch. Treba povedať, že sympóziium nebolo číro akademickou záležitosťou — stretnutím vedcov a publicistov a výmenou ich názorov, ale v prvom rade podujatím organizovaným pre širokú kultúrne interesovanú verejnosť.

Masa a moc je osobitým dielom. Hoci autor k jej napísaniu preštudoval nepreberné množstvo literatúry, nepodáva čitateľovi prehľad a správu o náhľadoch rozličných autorov, ale jednoduchými, výstižnými, zbytočného učeneckeho balastu zbavenými vetami ho transponuje priamo do diania a tajov masy a moci, týchto takpovediac prafenomérov života. Canettiho opus patrí dnes už ku klasike diel venovaných mase, moci a ich pôsobeniu. Canetti však mocou fascinovaný nie je a masa mu nenaháňa strach. Pozná totiž i takú masu, ktorá je utláčaná „svorkou“ mocipánov a usiluje o svoje oslobodenie sa. Tento druh emancipujúcej sa masy bol viac či menej témou príspevkov tohto sympózia. Predniesli ich: Iring Fetscher (SRN): *Masa a moc a vysvetlenie totalitných spoločností*; Éva Kocziszky (Maďarsko): *Stanúť sa potravou dravcov*; John Pattillo-Hess (Rakúsko/Chile): *Úzke a široké telo moci*; Steffen Dietzsch (NDR): *Život ako utrpenie*; Ante Stamač (Juhoslávia): *Prežívajúci v našej dobe: porazený autor a jeho antihrdina*; Penka Angelova (Bulharsko): *Moc básnika: teória a literatúrna prax*; Michael Benedikt (Rakúsko): *Nositelia elit: organizátori nás alebo skrotení vampíri?*; Jacques Poullain (Francúzsko): *Autizmus nás a súdnosť národov*; Rita Bischofová (SRN): *Autopsia moci*; Urs Marti (Švajčiarsko): *Canettiho pojem moci vo svetle koncepcií Hanny*